

Asia: Lasorin tuulivoimapuiston yleiskaava (VÖRÄ/622/2020)

Vöyrin kunta

vora@vora.fi, caroline.sodergard-hahn@vora.fi

Lausunto

1 Johdanto

Lasor Vind Oy Ab suunnittelee tuulivoimapuistoa Vöyrin kunnan keskiosaan. Hankkeessa tarkastellaan enintään 19 voimalan kokonaisuutta. Voimaloiden kokonaiskorkeus 280 metriä. Hankealueen pinta-ala on 2960 ha. Tuulivoimalat on suunniteltu liitettäväksi kantaverkkoon EPV Alueverkko Oy:n Tuovila-Vöyri voimajohtoon 110 kV ilmajohtolla. Luonnonvarakeskus on aiemmin lausunut hankkeen YVA-ohjelmasta. Tämä lausunto on samansisältöinen kuin lausunto hankkeen YVA-selostuksesta.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Hankkeessa tehtyjen selvitysten perusteella metsäalueilla esiintyy yleisesti kanalintulajeista metsoa ja pyytä. Kanalintujen soidinpaikkaselvityksessä alueelta löydettiin kaksi metson soidinta. Selostuksessa kerrotaan, että kanalintujen soidinpaikat on huomioitu YVA-menettelyn aikana hankesuunnittelussa. Lähimmät voimalat sijoittuvat n. 400–450 m etäisyydelle havaituista metsosoitimista. Luke näkee, että edellä mainittu etäisyys voimaloiden ja soidinten välissä on olemassa olevan kirjallisuuden perusteella riittämätön. Mahdollisten vaikutusten lieventämiseksi tulisi esim. tornien rakenteissa käyttää huomioratkaisuja. Tässä on syytä huomioida se, että tuulivoimaloiden väliin jäävä alue saattaa myös olla kokonaisuudessaan häiriöaluetta, mikäli voimaloiden ja tuulivoima-alueiden väliin jäävä alue ei ole herkkien lajien häiriöetäisyyden osalta riittävä. Esimerkiksi metsäkanalintujen osalta tuulivoimalaa ympäröivää aluetta saatetaan välttää tai käyttää vähemmän lisääntymisaikana (soidinajan lisäksi myös poikasten kasvatukseen liittyvä habitaatinvalinta) lajista riippuen n. 500–600 m säteellä ja metson tapauksessa jopa yli 1000 m säteellä (mm. Coppes ym. 2020).

Luke näkee puutteena, että hankealueen metsäkanalintuja on kartoitettu vain yhtenä vuonna. Useampana peräkkäisenä vuonna tehty soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys, sillä soidinten esiintyminen riippuu tällä syklisellä lajiryhmällä mm. alueen sen hetkisistä kanalintukannoista. Myös soidinten havaittavuus vaihtelee vuodesta toiseen esimerkiksi kevään edistymisestä ja sääoloista riippuen. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen.

Selvitysalue sijoittuu useimpien kookkaiden lintulajien kuten laulujoutsenen, metsähänhen ja merikotkan keväisille päämuuttoreiteille. Tältä osin olisi tärkeää tehdä yhteisvaikutusarviointi, joka sisältää esim. koko maakunnan käsittävän tarkastelun mahdollisista voimaloista vapaista muuttoreiteistä, joita pitkin linnut voivat turvallisesti muuttaa maakunnan läpi. Hankkeen vaikutuksia arvioidessa tulisi myös huomioida muuttoreittien mahdollinen muuttuminen. Visuaalisen havainnoinnin lisäksi voisi olla syytä hyödyntää myös satelliittiseurantaa tai tutkahavaintoja.

Hankealueella tai sen läheisyydessä on tehty havaintoja ilveksestä ja sudesta. Alueelta on ilveksen pentuehavaintoja vuosilta 2021–2022. Luke huomauttaa, että suurpetojen osalta tehdyt selvitykset mahdollistavat vain karkean arvion ko. lajien esiintymisestä alueella. Alueen merkitystä näiden lajien lisääntymis- ja levähdysalueina, ei voida tehtyjen selvitysten avulla poissulkea.

Selostuksessa todetaan, että tutkimusten mukaan eläimet saattavat välttää tuulipuiston alueita rakentamisen ajan, mutta palaavat entisille elinalueille myöhemmin. Luke huomauttaa, että sellaisia tutkimuksia tässä tarkastelluista lajeista ei vielä toistaiseksi ole. Selostuksessa mainitun lajiston osalta Luke huomauttaa myös, että tapauksissa, joissa elinympäristö muuttuu lajille käyttökelvottomaksi ja yksilöt siirtyvät muualle, lajin sisäinen kilpailu kiristyy. Alueen ulkopuolella voi näkyä lyhytaikainen immigraatiosta johtuva positiivinen vaikutus, mutta elinympäristön tuhoutuminen on populaatiotasolla vaikutukseltaan suoraan verrattavissa kantokyvyn pienenemiseen. Hieman pidemmällä, muutaman vuoden aikavälillä, voi olla yhdentekevää populaatiotasolla, siirtyikö yksilöt muualle vai kuolivatko ne heti.

Luke lisää tähän, että vaikutuksia syntyessä, ne saattavat olla pitkäaikaisia. Esimerkiksi metsäkanalintujen osalta Saksassa, Ruotsissa ja Itävallassa tehdyssä tutkimuksessa ei ollut mitään viitteitä siitä, että metsot tottuivat tuulivoimaan edes 8 vuoden aikana (Coppes et al. 2020). Suden osalta puolestaan tutkimuksessa Alvarez ym. 2011, todetaan, että alustavien tulosten mukaan sudet liikkuvat tuulivoima-alueilla, mutta sudet käyttävät aluetta sitä vähemmän mitä enemmän alueella on voimaloita ja mitä lähemmäksi voimalat sijoittuvat sudelle tärkeitä alueita. Costa ym. (2018) tiivistää Portugalissa tehdyt tutkimukset ja toteaa, että tuulivoimalat ovat vaikuttaneet negatiivisesti pesimäpaikkauskollisuuteen ja lisääntymismenestyskseen. Näiden tutkimusten mukaan sudet eivät palaa pesimään tuulivoima-alueille. Kun tuulivoimaa rakennettiin alle 3 km päähän pesimäalueista, joita sudet säännöllisesti käyttivät, lisääntymismenestys laski ja sudet vaihtoivat pesimäalueita jopa yli 6 km päähän. Tulosten mukaan 3 vuoden kuluttua voimaloiden käyttöönotosta, valtaosa laumoista alkoi kyllä taas lisääntyä normaalisti, mutta pesimäalueet olivat tällöin siirtyneet keskimäärin 2761 metrin päähän ja joillain laumoilla jopa 6400 m päähän tuulivoimaloista. Tutkimustuloksia tuulivoiman vaikutuksista sudelle meidän olosuhteissamme ei kuitenkaan vielä ole.

Luke huomauttaa, että tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa. On tärkeää tiedostaa, että vaikutusten mitta saattaa poiketa näistä selostuksessa tehdyistä arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja mm. useiden alueella olevien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi.

Ehdotus seurantaohjelmaksi on direktiivilajien osalta suppea. Luke huomauttaa, että seuranta tulisi tehdä mm. muuttolinnuston osalta ja direktiivilajiston mm. ilveksen osalta, sillä alueella on selvitysten perusteella merkitystä suurpetojen reviirin osana, mahdollisesti mm. ilveksen lisääntymisalueena.

3 Lausunnon tiivistelmä

Luke näkee puutteena, että hankealueen metsäkanalintuja on kartoitettu vain yhtenä vuonna. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Lähimmät voimalat sijoittuvat n. 400–450 m etäisyydelle havaituista metsosoitimista. Luke näkee, että edellä mainittu etäisyys voimaloiden ja soidinten välissä on olemassa olevan kirjallisuuden perusteella riittämätön. Selostuksessa todetaan, että tutkimusten mukaan eläimet saattavat välttää tuulipuiston alueita rakentamisen ajan, mutta palaavat entisille elinalueille myöhemmin. Luke huomauttaa, että sellaisia tutkimuksia tässä tarkastelluista lajeista ei vielä toistaiseksi ole. Selvitysalue sijoittuu useimpien kookkaiden lintulajien kuten laulujoutsenen, metsähanhen ja merikotkan keväisille päämuuttoreiteille. Tältä osin olisi tärkeää tehdä yhteisvaikutusarviointi, joka sisältää esim. koko maakunnan käsittävän tarkastelun mahdollisista voimaloista vapaista muuttoreiteistä, joita pitkin linnut voivat turvallisesti muuttaa maakunnan läpi.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 04.03.2024 klo 12:52:44.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: